

A Széchenyi tér varjúi

Újabb varjúgondjai vannak Szegednek. A Széchenyi tér délnyugati sarkán álló terebélyes, magányos platanon tavaly március végén elkésve telepedett meg egy pár vetési varjú. Nemsokára még egy pár társult hozzájuk. A gyorsan kilombozódtak a védően öltött magába a fészkeket, ahol csendben folyt a költés. Május elején azonban csakhamar zajos lett a környék, mert 10 éhes fióká nagy lárma-zással követelte jussát: az egereket, férgeket. A varjúházatartás a fa alatt nemkívánatos, sok hulladékkal jár. A csakhamar kiröppent fiatalok, az öregek vezetésével, végleg elhagyták a fészket és beszögödtek a mezőgazdaság hasznos munkásainak.

Helyfoglalás — nagy zsvivajgással

Lombhullás után került szem elé a jókora, szakajtó nagyságú két rózsefészék, amely teljesen elhagyottnak tűnt. Ellenállt téli viharoknak; február közepén a legjelesebb időben, néha-néha egy percre megjelent egy varjú a hőkupaccal befedett fészkek mellett. Február végén már párjával tartott szemlét, majd egyre gyakrabban mutatkoztak. Nyilván a fészkek régi gazdái voltak. Március elején megjelent a másik pár is, de nyomában újjak is érkeztek. 40—50 madár hadakozott nagy zsvivajgással a helyfoglalásért. Mert nem minden gallyelágazás alkalmas fészkek számára. A tusakodás, a veszekedések lármája túlharsozta az alatta szaladó traktorok, robbanómotorok zaját.

Szorgos építkezés

A varjúknak is megvan a maguk házirendjük, amit a szomszédos házak ablakaiból jól meg lehetett figyelni. Távoli éjszakai szállásukról a hajnali derengésben érkeztek és mindjárt megindult a szor-

gos építkezés. A korzó platanjairól tördeit gallyakat szüntelenül hordotta az egyik, házastársa pedig szorgalmasan beépítette a fészkek gallyszövevényébe. A legnagyobb óvatosság mellett is a gallyak egy része a gyalogjáróra hullott, amit a reggeli utcaseprő nem győzött halomba seperni. Nap-nap után egyre serényebben ment a reggeli építkezés, de ez csak 10 óráig tartott. Ekkor mintegy gongy-ütesre, eltűnt valamennyi, mert hiszen táplálkozni is kellett.

Délután 3 órakor ismét megjelentek, ekkor azonban gyülemezés had is kísérte őket, számuk felszaporodott néha 150-re is. A lakástulajdonosok el sem mocantak fészkek körül. Ennek ellenére a vendégeskedők közül többen megpróbálkoztak lakásbitorlással. Néha olyan hangos perlekedés támadt, hogy a járókelők percekre megálltak szemlélődni a varjak háborúsdíján.

Az erős vizsugár sem használ

A város hatósága is megpróbálta a varjak rakoncátlankodását. Motoros fecskendőkkel vonultak ki a tűzoltók, hogy a már csaknem elkészült 15 varjúfészket az erős vizsugárral lemossák. A varjúvadászok azonban rendületlenül kapaszkodtak a villaágakba, ellenálltak a hatalmas erejű vizsugárnak. A fecskendezés után a varjak újult erővel láttak a fészkek építéséhez. Más eszközökhöz kellett nyúlni. Kivonult a tűzoltólétra és rudakkal sikerült is a fészkeket felöklni. Erről a varjúknak tudomásuk nem volt, mert életrendjük szerint éppen távol voltak táplálkozni. Szokásos ebédutáni időben visszatérve vették észre az üres platót. Szótlanul szemlélgették, nem tudtak rájönni az ember szándékos zavarására. Más-

nap hajnalban újra nekifutottak a fészkek építésének, s ezúttal már nagyon kellett sietniük, mert hiszen napok elteltével a tojásnak is a fészkekben kell lenni.

Miért jönnek a városba?

Az első kérdés, ami előtérbe kívánczok az, hogy miért jönnek a varjak a városokba? Hiszen nem bizalmas természetű madár, a szántóföldeken az ember puskaövére sem várja be, az eke után járásnál is azért bizalmasabb, mert megtanulta, hogy ott soha sincs bántódása. A városban nincs élelembőség, nagy messzeségbe kell menni élelem után. Mégis bejön, mint ahogy újabbak több és több madár: seregély, fekete-rigó, fakopáncs, csóka, gerle stb. lesz városlakó. A városban az ember keveset törődik a madarakkal és kevesebb üldöztetésnek vannak kitéve, mint ahogyan városban kívül. A városban az ivadék gondozás — ami minden állatnak egyik legjellemzőbb ösztöne — jobban biztosítható van. Ugyanezt láttam szovjetuniói utam alkalmával is, hol gyakran láttam varjútelepeket parkokban és a vasútvonal mentén az állomásokat övező nagy fákon.

Nem kívánatos jövevények

A varjút rendkívüli hasznos volta mellett sem kívánatos városlakónak befogadni. Kitélepítése a Széchenyi térről indokolt. A hatóságok kímélettel járnak el, amidőn akkor végzik a kilakoltatást, amikor még tojás és fiókák nincsenek a fészkekben. A madarak okos állatok. A Széchenyi téri varjak is rá fognak jönni arra, ha észreveszik az ember zaklatását, hogy semmi keresnivalójuk nincs a nagyváros közepén. Ehhez azonban az kell, hogy észrevétségük velük azt, hogy nem szívesen látott jövevények.

Dr. Beretzk Péter

Nekivág-e az óceánnak a dióhéjnyi hajó?

Csaknem egy és negyed éve, a hajómodell-kiállításon nagy feltűnést keltett egy fél dióhéjból készült kis hajó, Kolombusz Santa Maria-jának modellje. Készítője, Molnár József, az Eötvös Loránd Tudományegyetem ásvány-kőzettani tanszékének mérnöke az apró hajócskát minden szükséges, szabad szemmel persze alig kivehető felszereléssel ellátta. A legénységi hálóban még a párnák és a takarók is ott fekszenek az ágyakon, az étkezőben a vízeshordón rajta a csap, a kapitány szobáján pedig faragott stílű bútorral rendezte be. Halálfeje díszíti a lőszerkamra ajtaját, a tengernek szegezett ágyúk mellett halomban áll a munició, az árbocon ott a megfigyelőmátróz kosára a hozzávezező kötélhágcsóval stb., stb.

Az apró kis remekműnek a sajtón keresztül a tengerentúltra is eljutott a híre. Röviddel a kiállítás után Molnár József levelet kapott New Yorkból, a »Believe it or not!« — »Akár hiszi, akár nem« — című folyóirat szerkesztőségétől, amelyben fényképet és leírást kértek a kis Santa Maria-ról. Miután pedig ez a kérésük teljesült, most legutóbb azzal az ajánlattal fordultak Molnár Józsefhez, hogy amennyiben hajlandó az apró kis »tengerjárót« nekiindítani az óceánra, adja el nekik, hogy saját múzeumukban kiállíthassák. Erre a kérésre azonban a válasz még nem ment el, Molnár József még nem tudta végleg elhatározni magát arra, hogy megvaljjon apró kis remekművétől.

Az új üzem első brigádja

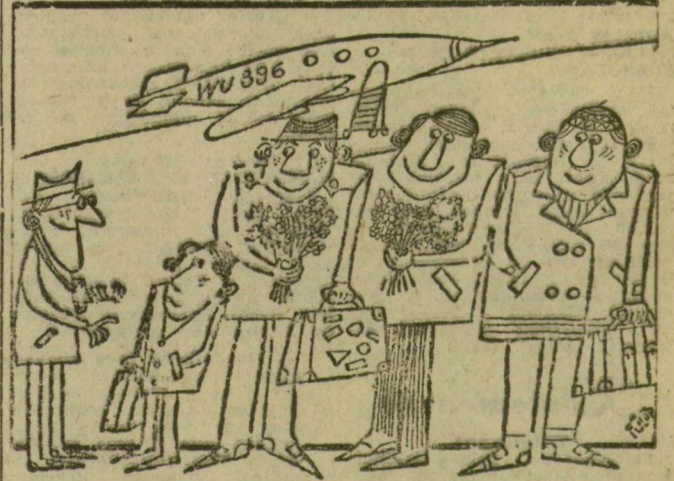
A Szegedi Kenderfőnyár gépjárató üzemében eddig nem volt szocialista című dolgozó brigád. Néhány napja azonban Hajós László, KISZ vezetőségi tag segítségével nyolc fiatal munkást alkottak: ők itt az első szocialista című küzdő munkáskollektíva. Példájukat követve máris újabb brigádokat szerveznek az üzem rész dolgozói.

Humor MOZAIK

Iparosodik a falu

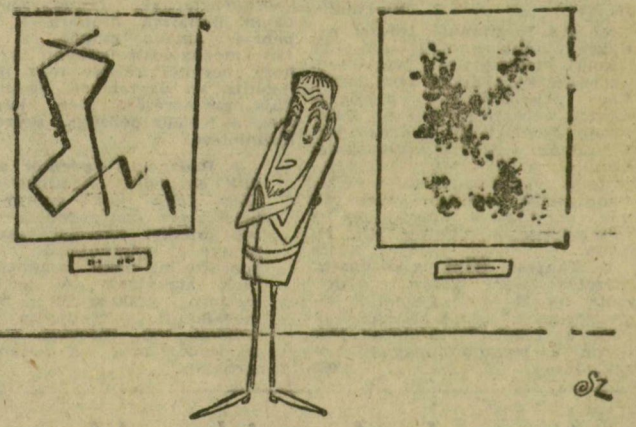

Sok a sportki-érő

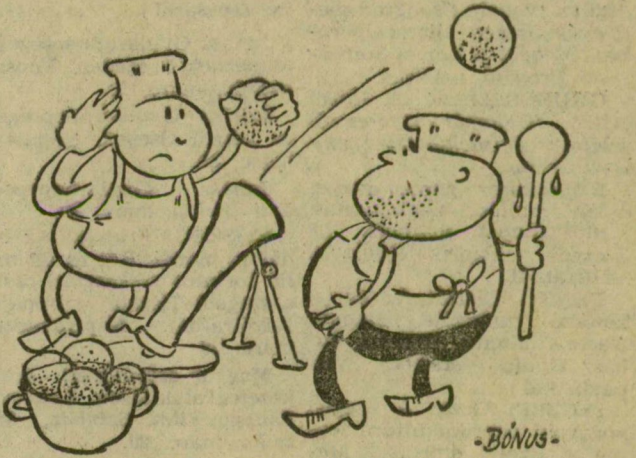
— Maga a kísérő?
— Nem, én vagyok a sportoló.

A modern művész

— Most melyik irányzathoz csatlakoztam?

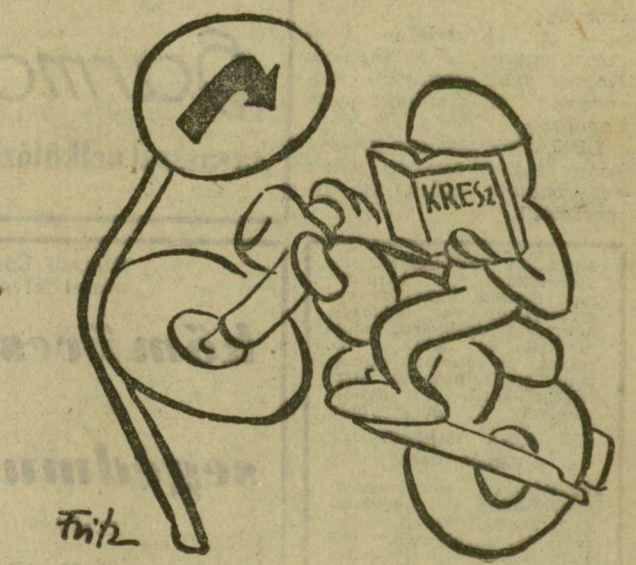
Szakács — ütközelben

Bónus

— Jelentem, a szilvás elfogyott, csak lekváros van!...

Meg kell tanulni!

A mariazelli kolostorháború

A német »gazdasági csoda« haszonélvezői ráteszik a kezüket minden gazdátlan ingatlanra. Rövid pár év alatt egész területű kerületek birtokukba a spanyol tengerparton, a dán szigeteken és Írországból. Óvék lett a kies fekvésű tiszai tóvidék, amelynek legszebb villáiban a rajnai iparbarók pihenik ki fáradalmaikat. De közben nem feledkeznek meg Ausztriáról sem, amely nem is olyan régen — igaz, csak pár évig — része volt a hitleri harmadik birodalomnak.

Mennyei Ansch'uss

Ki hitte volna e birodalom totális felbomlásakor, hogy rövidesen újabb Anschlusról beszélhetünk, olyan Anschlusról, amelyben Alsó- és Felső-Ausztria, Stájerország és Tírol gazdát cserélő ingatlanainak jó része a guruló márka paranasszává csatlakozik a Német Szövetségi Köztársasághoz, vagy legalábbis egyik-másik vagyonos polgárhoz?

Ilyen körülmények között is meglepetést keltett a Kurier című bécsi lap híradása arról, hogy a világi javak sorsát alighanem rövidesen követni fogják az egyháziak: »Mennyei Anschluss«, fenyegeti Mariazell-t — adta hírvil az Arbeiter Zeitung és a nyilvánosság elé menekült Hermann Galst, a mariazelli kolostor bencés priorja lényegében megerősítette a híradásokat. A Frankfurter Allgemeine Zeitung már azt jelentette, hogy az idei húsvéti ünnepekben már bajor szerzetesek fogják átvenni az »egyházi szolgálatot« Mariazellben.

Búcsújáró hely — teljes komforttal

Ezek után senki sem adott hitelt »magas egyházi körök« nyilatkozatának, amely Mariazell önálló prioritás-ságának hangsúlyozásával próbálta lecsofolgítani a kedélyeket, de a Furchen-ek, az osztrák katolikusok lapjának

sem, amely handabandázásnak és a Gonosz mesterkedésének minősítette az »akciót«.

Vagyis: a sáttán az óka mindennek. Ami minden egyházi vonatkozásból eltekintve, a Démon jelentős politikai győzelmenek tekinthető, mert Mariazell jövevői közé olyan jelentős személyeket sorolnak, mint Adenauer kancellár, aki a Sankt Michaelis kápolna restaurálására adományozott jelentős összeget és Franco tábornok, aki a Jacobus-kápolna szépítésére talált jelentékeny összeget a spanyol államkasszában.

Mindez persze dicséretes cselekedet, tetejében adómentes is. Azonban tagadhatatlan, hogy a mariazelli bencés atyák sem fukarkodtak az erőfeszítésekkel, hogy a 800 esztendőös búcsújáróhelyet teljes komforttal felszerelve bocsássák a nagyérdemű, s ami még fontosabb: pénzben bővelkedő bécsi és külföldi, lelki enyhét kereső közönség rendelkezésére.

A sztriptíz táncosnők vagy a madonnák?

Igy fejlődött ki azután a búcsújáróhely mellett, a téli sportok üzérése valóságos predestinált világi Mariazell, a szelők paradicsoma. Az osztrák Benedek-rend a templomok korszerűsítésén kívül komoly áldozatokat hozott a hotelek korszerűsítéséért is, sőt részt vett a siliftek építésében is. Közben a modern hotelbarokban sztriptíz táncosnők szórakoztatják az időnként templomba is járó üdülő publikumot.

Páter Beda fellépése azonban végét szakította a klérus nagyvonalúságának. Beda — egyike ama nyolc-tíz Benedek-rendi szerzetesnek, akik állandó szolgálatot tettek a búcsújáróhelyen —, az idegenforgalom forradalmi újítójának bizonyult. Kiadta a jelszót: »el-vesztettük Keletet, legalább a Nyugat maradjon meg nekünk«, majd orszá-

gos mozgalmat és gyűjtést indított a 800 éves jubileum méltó megünneplésére. Sikerült elérnie, hogy a mariazelli templomot a pápa a bazilika rangjára emelje, a külföldi idegenforgalom pedig az 1949. évi 1000-ról tavaly 62 ezer főnyire szökkent fel. Hogy ezek közül hányra gyakoroltak a madonnák mellett vonzerőt a sztriptízek, arról nem szól a statisztika.

Az agilis páternek a siker azonban a fejébe szállt. Ez év májusában »nárciszkirálynőt« akart választani, hogy Mariazellbe csődítse az attrakciós »zarandokok« újabb tömegeit.

Ezzel betelt a mérték. Hogy a nárciszkirálynő versenyt támasszon az ég királynőjének, azt nem nézhette ölbetét kézzel a magas klérus. Péter Beda hitetlen visszarendelték dicsősége színteréről és ráhelyezték az egyházi sülyesztőre, s ezt a tüntetően adományozott mariazelli díszpolgárság sem tudta többé feltartóztatni.

A kegyszerkereskedők tiltakozása

Az elterjedt hírek szerint páter Bedával szerzetestársai sem voltak mindig egy véleményen. Az ellenzéknek Gregor atya adott hangot, aki Schoiswohl gráci püspökhöz, egykori főnökéhez fordult páter Beda propagandájára vonatkozó észrevételeivel.

Annyi bizonyos, hogy Mariazell szerzetesián folytán előállott válságáról kezdtek beszélni. A kibontakozás módjaként pedig bajor »kölcsönszerzetesek« beállításáról és ezzel kapcsolatban a bajor rendház felügyeleti jogának érvényesítéséről is, mind határozottabb formában volt szó.

Bécsben a felzaklatott újságolvasók csakhamar napirendre tértek Mariazell és a Magna Mater Austriae sorsa felett. Nem így a mariazelliek, élükön az ott letelepedett 80 kegyszerkereskedővel és a felemás propaganda többi vámszedőjével. Ezek »egyhárguán« lázadottak a megváltozhatatlan ellen és a mennyei Anschlussba nem hajlandók beletörönni.

Az utolsó szót a Habsburgok egykori búcsújáróhelye ügyében Róma fogja kimondani.